

Chương 7: Yếu tố thời gian của lợi ích và chi phí

Võ Đức Hoàng Vũ

Các phương án theo các dòng kết quả

- Tất cả các phương án đều có dòng các lợi ích và dòng các chi phí theo thời gian.
- Hầu hết các phương án được thiết lập để thay đổi dòng các kết quả hiện có qua thời gian.
- Một số phương án gây ra chi phí hoặc đem lại lợi ích cho thế hệ tương lai.

Các phương án... (tt)

- Như vậy, một phương án có thể được xem như là một dòng các kết quả qua thời gian, và sự lựa chọn giữa các phương án thực chất là sự lựa chọn giữa các dòng kết quả.

Yếu tố thời gian

- xác định giá trị những đóng góp của lợi ích cho phúc lợi kinh tế.
- Yếu tố thời gian tác động đến những đóng góp này theo 3 cách:
 - Xã hội có thể thích kết quả ở thời điểm này hơn là ở thời điểm khác.
 - Lạm phát làm thay đổi giá cả bằng tiền theo thời gian.
 - Tính không chắc chắn

Hiện giá của một kết quả tương lai

- Hiện giá là giá trị tương đương hôm nay của lợi ích (hoặc chi phí) tương lai. Nó được tính toán như sau:
- $PV = B_t * WT_t$
- PV: hiện giá
- B_t : lợi ích nhận được ở thời điểm t
- WT_t : trọng số cho thời điểm t

Hiện giá của một kế quả tương lai

- Phương trình trên có thể viết lại như sau:
- $PV = B_t * DF_t$
- $PV = B_t * [1/(1+i)^t]$
- DF_t : thừa số chiết khấu ch thời gian t

Chiết khấu và hiện giá ròn

- Chiết khấu là quá trình chuyển kết quả tương lai thành giá trị tương đương ở hiện tại.
- Hiện giá ròn là tổng của dòng các lợi ích ròn hằng năm, mỗi một lợi ích ròn được chuyển thành một hiện giá.

Hiện giá ròng

		Phương án A		Phương án B	
Năm	DF	Lợi ích	PV	Lợi ích	PV
1	0,9524	100	95,24	-80	-76,19
2	0,9070	100	90,70	-65	-58,96
3	0,8638	100	86,38	-50	-43,19
4	0,8227	100	82,27	50	41,14
.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.
10	0,6139	100	61,39	160	98,22
Hiện giá ròng			772,16		461,52

Lạm phát

- Lạm phát là sự gia tăng tổng quát về giá cả xảy ra mà không phải do sự tăng thực về cầu hoặc giảm thực về cung.

Nguyên nhân lạm phát

- Áp lực gia tăng về tất cả chi phí sản xuất, có thể do tiền công tăng;
- Áp lực gia tăng về cầu làm ảnh hưởng đến tất cả hàng hóa làm cho tổng cầu vượt quá năng lực sản xuất;
- Hệ thống phân phối và marketing không hiệu quả làm hạn chế dòng lưu thông hàng hóa hoặc nhập lương.

Khó khăn trong phân tích

- Trong thời kỳ lạm phát, giá cả thị trường và chi phí không đo lường giá trị thực của lợi ích và chi phí. Giá trị của lợi ích và chi phí tỏ ra tăng lên mặc dù giá trị thực của chúng không tăng.
- Do vậy, cần phải có một phương pháp để điều chỉnh giá cả và chi phí trong thời gian lạm phát.

Giá trị thực và giá trị danh nghĩa

- Giá trị thực là giá trị mà sức mua của đồng tiền không đối tượng ứng với một thời điểm cụ thể. Giá trị thực đã loại bỏ lạm phát.
- Giá trị danh nghĩa là giá trị mà ta quan sát trên thị trường tại một thời điểm cụ thể. Giá trị danh nghĩa đã bao gồm cả lạm phát -> không thể so sánh được

Cách tính giá trị thực

- **Giá trị thực, tiền năm gốc = (Giá trị danh nghĩa năm t x 100)/chỉ số giá năm t**

Xử lý lạm phát

- Dự liệu trong PT LI-CP gồm có lợi ích, chi phí và suất chiết khấu; do đó, tất cả các dữ liệu này phải được xử lý đồng bộ với nhau. Có hai cách xử lý:
 - Lợi ích thực, chi phí thực và suất chiết khấu thực; hoặc
 - Lợi ích danh nghĩa, chi phí danh nghĩa và tỷ suất chiết khấu danh nghĩa.

Ví dụ (SGK tr. 164)

	Năm 1	Năm 2	Năm 3	Năm 4	Năm 5	Năm 6
LP(%)	5	5	6	10	7	8
B	0	0,72	0,84	1,08	1,26	1,44
B thực	0	0,65	0,72	0,84	0,92	0,97
C	4	0	0	0	0	0

Các quy tắc quyết định cơ bản

- Một phương án có hiện giá ròng dương là đáng lựa chọn vì nó đóng góp một giá trị dương cho phúc lợi kinh tế.
- Phương án có hiện giá ròng lớn nhất là đáng mong muốn nhất. Nó đóng góp nhiều nhất cho phúc lợi kinh tế, và như vậy phương án này sẽ được chọn trước tiên.